

SPM
KSSM

TINGKATAN
4

MODUL **PENDIDIKAN** **MORAL**

JEROME LIM YEW SIONG
ZURIYANI BINTI MAT ZIN
SITI FATIMAH BINTI MAT NASIR
NOR AZILAH BINTI MUSTAFFA
MOHD ADZRUL NIDZAM BIN ADNAN

2021

KEMENTERIAN
PENDIDIKAN
MALAYSIA

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA
Jabatan Pendidikan Negeri Sembilan

MODUL JAGUH

(JARINGAN GURU HANDA NEGERI SEMBILAN)
PENIDDIKAN MORAL KSSM SPM
2021

KETUA PROJEK:
TUAN ANUAR ADNAN BIN. ISMAIL
KPPK UNIT SAINS SOSIAL

PENYELARAS MODUL:
AHMAD FADLI BIN ABU THOHIB (KETUA)
PP UNIT SAINS SOSIAL

PN.NORAINI BT. MD DIN (AJK)
PP UNIT SAINS SOSIAL

EN.ASMALI NOR AZAM BIN OTHMAN (AJK)
PP UNIT SAINS SOSIAL

DISEDIAKAN OLEH:

JEROME LIM YEW SIONG (SMK BUKIT KEPAYANG)
ZURIYANI BINTI MAT ZIN (SMK ST. PAUL)
SITI FATIMAH BINTI MAT NASIR (SMK CHAN WA 2)
NOR AZILAH BINTI MUSTAFFA (SMK TINGGI PORT DICKSON)
MOHD ADZRUL NIDZAM BIN ADNAN (SMK TUANKU ABDUL RAHMAN GEMAS)

DISOKONG SEPENUHNYA OLEH:

UNIT SAINS SOSIAL JPN NEGERI SEMBILAN

DIDEDIKASIKAN KHAS UNTUK SEMUA GURU-GURU PENDIDIKAN MORAL NEGERI SEMBILAN

**BAHAGIAN SATU SOALAN STRUKTUR (UNIT 1-6)
TINGKATAN 4 SPM KSSM**

1. Maklumat berikut berkaitan norma masyarakat Malaysia.

- Menghormati orang yang lebih tua
- Beratur ketika menggunakan pengangkutan awam
- Menggunakan bahasa yang sopan semasa berinteraksi

a) Berdasarkan maklumat di atas, huraikan satu nilai universal yang anda pelajari.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

b) Jelaskan tiga norma lain yang diamalkan oleh masyarakat Malaysia.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

c) Pada pendapat anda, apakah kepentingan amalan norma masyarakat kepada negara?

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

d) Namakan satu agensi kerajaan yang berperanan mempromosikan keunikan norma masyarakat Malaysia.

.....

[1 markah]

2. Gambar berikut menunjukkan amalan rumah terbuka di Malaysia.

Gambar 1

a) Berdasarkan gambar di atas, jelaskan perasaan anda.

.....

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

b) Apakah faedah amalan norma masyarakat seperti gambar di atas kepada negara?

i. ....

.....

ii. ....

.....

[2 markah]

c) Nyatakan tiga nilai universal yang diamalkan oleh masyarakat di **Gambar 1**.

- i. ....
  - ii. ....
  - iii. ....
- [3 markah]

d) Jelaskan kesan pengabaian norma masyarakat.

- i. ....
.....
  - ii. ....
.....
- [2 markah]

3. Maklumat berikut berkaitan budaya hedonisme dalam kalangan remaja.

Hedonisme bermaksud pegangan atau pandangan hidup yang mementingkan keseronokan atau kesenangan hidup sahaja. Antara perlakuan hedonisme dalam kalangan remaja adalah:

- pergaulan bebas
- penyalahgunaan dadah
- berpelesiran sehingga lewat malam

a) Berdasarkan maklumat di atas, huraikan dua nilai universal yang harus diamalkan oleh remaja.

- i. ....
.....
.....
- ii. ....
.....
.....

[4 markah]

b) Berikan contoh budaya hedonisme lain.

- i. ....
- ii. ....

[2 markah]

c) Bagaimanakah anda boleh mengelakkan diri daripada budaya hedonisme? Jelaskan.

- i. ....
.....
.....
- ii. ....
.....
.....

[4 markah]

4. a) Jelaskan ciri-ciri individu yang berkeperibadian mulia.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....
- iv. ....

[4 markah]

b) Bagaimanakah anda mengamalkan keperibadian mulia dalam kehidupan seharian?

- i. ....
- ii. ....

[2 markah]

c) Apakah faedah berkeperibadian mulia kepada seseorang individu?

- i. ....
- ii. ....

[2 markah]

Guru PJKK telah bertanya kepada anda tentang rakan anda yang tiada semasa aktiviti Pendidikan Jasmani. Rakan anda meminta anda berbohong dengan mengatakan bahawa dia berjumpa dengan guru kaunseling.

d) Berdasarkan situasi di atas, jelaskan tindakan anda berdasarkan satu nilai universal.

- .....
- .....
- .....

[2 markah]

5. Teliti gambar di bawah.

a) Senaraikan sikap berkeperibadian mulia dalam gambar di atas.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

b) Jelaskan kepentingan sikap berkeperibadian mulia terhadap haiwan.

- i. ....
.....
- ii. ....
.....
- iii. ....
.....

[3 markah]

Pihak berkuasa tempatan menjalankan operasi menangkap anjing liar di tempat awam apabila menerima aduan daripada orang ramai. Namun cara penangkapan anjing liar tersebut sering dikritik oleh pencinta haiwan kerana tindakan menjerat atau menembak adalah terlalu kejam.

c) Beri cadangan anda untuk menyelesaikan masalah anjing liar di tempat awam.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....
- iv. ....

[4 markah]

6. Teliti situasi di bawah dan jawab soalan berikut.

Kar Seng ialah seorang remaja berusia 16 tahun. Dia tinggal bersama bapanya yang bekerja sebagai seorang penjaja. Ibunya telah meninggal dunia semasa Kar Seng berusia 5 tahun.

Pada suatu hari, bapa Kar Seng jatuh sakit dan terlantar di rumah hampir sebulan. Kar Seng telah pergi ke sebuah farmasi untuk membeli ubat yang diperlukan oleh bapanya. Disebabkan wangnya tidak mencukupi, Kar Seng bertindak mencuri ubat di farmasi. Dia ditangkap oleh seorang pekerja di kedai farmasi tersebut.

a) Merujuk kepada situasi di atas, wajarkah tindakan Kar Seng?

Huraikan jawapan anda berdasarkan prinsip keadilan **atau** prinsip keprihatinan.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

b) Berdasarkan prinsip keprihatinan, jelaskan tiga nilai universal yang patut diamalkan oleh pemilik farmasi.

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

c) Terangkan peranan masyarakat dan kerajaan dalam membantu keluarga Kar Seng.

i. ....

.....

.....

.....

ii. ....

.....

.....

.....

[4 markah]

7. Teliti situasi di bawah dan jawab soalan berikut.

Sebagai seorang anggota polis trafik, anda telah menahan seorang pengguna jalan raya yang memandu melebihi had laju yang ditetapkan. Setelah disoal, anda mendapati pemandu tersebut memandu laju kerana membawa isterinya yang akan bersalin ke hospital.

a) Berdasarkan prinsip keadilan, jelaskan tindakan anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

b) Ramalkan kesan sekiranya pemandu itu dilepaskan atas dasar prinsip keprihatinan.

i. ....
ii. ....

[2 markah]

c) Terangkan dua nilai universal yang patut diamalkan oleh pemandu tersebut.

i. ....
.....
.....
ii. ....
.....
.....

[4 markah]

d) Nyatakan satu akta berkaitan keselamatan jalan raya di negara kita.

.....

[1 markah]

8. Pernyataan berikut tentang penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi di Malaysia.

Teknologi maklumat dan komunikasi digunakan dengan meluas dalam pelbagai bidang di negara kita. Antaranya adalah:

- pendidikan
- perbankan / kewangan
- perubatan / kesihatan
- perniagaan
- pengangkutan

- a) Berdasarkan pernyataan di atas, senaraikan etika penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....
- iv. ....
- [4 markah]

- b) Mengapakah penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi dapat meningkatkan kualiti pendidikan?

- i. ....
- ii. ....
- [2 markah]

- c) Jelaskan etika memuat turun dan memuat naik semasa menggunakan teknologi maklumat dan komunikasi.

- i. ....
- ii. ....
- [2 markah]

- d) Apakah yang akan berlaku jika pengguna media sosial menyebarkan berita palsu?

- i. ....
- ii. ....
- [2 markah]

9. Berikut ialah satu panggilan telefon yang diterima oleh Azlan.

Azlan telah menerima satu panggilan dari nombor yang tidak dikenali di telefon bimbitnya. Dia diberitahu bahawa mempunyai saman tertunggak di Mahkamah Tinggi Kuantan. Bagi mengelakkan tindakan undang-undang, Azlan diminta memindahkan sejumlah wang ke akaun tertentu untuk membayar saman tersebut.

- a) Jika anda ialah Azlan, apakah perasaan anda setelah menerima panggilan tersebut?
 Beri alasan.

.....
 .....
 .....

[3 markah]

- b) Berdasarkan maklumat di atas, jelaskan tindakan yang harus diambil oleh Azlan.
- i. ....
 ii. ....
 iii. ....

[3 markah]

- c) Apakah kesan terhadap negara akibat peningkatan dalam kes penipuan melibatkan panggilan dari nombor yang tidak dikenali?
- i. ....
 ii. ....

[2 markah]

- d) Berdasarkan keseluruhan maklumat di atas, jelaskan dua nilai universal yang perlu diamalkan oleh orang ramai.
- i. ....
 ii. ....

[2 markah]

10. Gambar berikut tentang kempen membendung penularan berita palsu oleh pihak berkuasa di Malaysia.

a) Mengapakah pihak berkuasa melancarkan kempen tersebut?

- i. ....
- ii. ....

[2 markah]

b) Rakan anda menghantar satu berita palsu kepada anda melalui media sosial WhatsApp.

Jelaskan tindakan anda berdasarkan satu nilai universal yang dipelajari.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

c) Nyatakan satu akta yang perlu dipatuhi oleh pengguna internet di Malaysia.

.....

[1 markah]

d) Jelaskan kesan penularan berita palsu kepada

i. negara

.....

.....

[2 markah]

ii. masyarakat

.....

.....

[2 markah]

11. “Integer” ialah perkataan Latin bagi integriti yang bermaksud menyeluruh, sempurna, tulen dan tidak berubah. Integriti boleh mempengaruhi kecemerlangan seseorang dalam pendidikan, kerjaya dan kehidupan harian.

a) Berdasarkan pernyataan di atas, jelaskan maksud integriti individu.

- i. ....
- .....
- ii. ....
- .....
- iii. ....
- .....

[3 markah]

b) Mengapakah integriti individu penting?

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

Jun Hao sangat suka bermain bola keranjang. Dia mewakili pasukan bola keranjang sekolah di peringkat daerah, negeri dan kebangsaan. Disebabkan kesibukan bermain bola keranjang dan juga keletihan, Jun Hao tidak menyiapkan kerja kursus di sekolah. Dia membayar sejumlah wang kepada rakan baiknya untuk menyiapkan kerja kursus tersebut.

c) Jelaskan implikasi perbuatan Jun Hao.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

d) Berdasarkan maklumat di (c), nyatakan satu nilai universal yang anda pelajari.

.....

[1 markah]

12. Maklumat berikut berkaitan Seksyen 9, Akta Rahsia Rasmi (1972).

9. (1) Jika seseorang dapat masuk atau membantu seseorang lain supaya dapat masuk ke suatu tempat larangan selain tempat masuk yang dibenarkan yang memudaratkan keselamatan atau kepentingan Malaysia –
 (a) menggunakan atau memakai, tanpa kuasa yang sah, apa-apa pakaian seragam tentera laut, tentera darat, tentera udara, polis atau pakaian seragam rasmi yang lain atau apa-apa pakaian seragam yang hampir serupa dengannya sehingga mungkin memperdayakan, atau dengan palsu mengemukakan dirinya sebagai seorang yang berhak atau telah berhak menggunakan atau memakai mana-mana pakaian seragam itu.

a) Berdasarkan akta di atas, senaraikan contoh perbuatan yang boleh dikenakan hukuman di bawah akta tersebut.

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

b) Terangkan dua nilai universal yang harus diamalkan oleh rakyat Malaysia.

i. ....

.....

.....

ii. ....

.....

.....

[4 markah]

c) Pada pendapat anda, apakah kebaikan rakyat yang berintegriti kepada negara?

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

13. Keluarga merupakan institusi yang amat penting dalam sesebuah masyarakat. Setiap manusia inginkan sebuah keluarga yang bahagia. Salah satu faktor penting dalam pembinaan keluarga bahagia ialah integriti keluarga.

a) Jelaskan maksud integriti keluarga.

.....
.....
[2 markah]

b) Senaraikan ciri-ciri integriti keluarga.

i. ....
ii. ....
iii. ....
iv. ....
[4 markah]

c) Huraikan dua cara memupuk integriti keluarga.

i. ....
.....
.....
ii. ....
.....
.....
[4 markah]

14. Maklumat di bawah tentang hubungan Susan dengan ibunya.

Susan ialah seorang murid Tingkatan 4. Semasa cuti sekolah, Susan bekerja sambilan di sebuah restoran. Dia bercadang menggunakan pendapatan yang diperolehnya untuk membeli telefon bimbit. Ibunya meminta Susan menggunakan duit itu untuk membeli buku dan membayar yuran apabila bermulanya sesi persekolahan nanti. Susan telah membeli sebuah telefon bimbit yang baharu tanpa pengetahuan ibunya. Perkara ini diketahui oleh kakaknya, Jenny.

a) Berdasarkan maklumat di atas, terangkan dua nilai universal yang sepatutnya diamalkan oleh Susan.

- i. ....
.....
.....
  - ii. ....
.....
.....
- [4 markah]

b) Patutkah Jenny memberitahu ibu tentang perbuatan adiknya, Susan? Beri alasan.

- .....
  - .....
  - .....
- [3 markah]

c) Ramalkan kesan perbuatan yang tidak berintegriti terhadap keluarga.

- i. ....
  - ii. ....
  - iii. ....
- [3 markah]

BAHAGIAN SATU ESEI TINGKATAN 4 (UNIT 1-6)

SPM KSSM

1. Gambar berikut menunjukkan amalan gotong-royong membersihkan kawasan perumahan di Taman Permai.

Berdasarkan gambar di atas, terangkan kepentingan amalan norma masyarakat tersebut berdasarkan nilai-nilai universal yang telah dipelajari. [10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Berikut adalah dialog antara Hui Ling dengan kakaknya, Hui Yi tentang persiapan menyambut Tahun Baharu Cina.

Hui Ling: Kak, saya mencadangkan kita sekeluarga mengadakan jamuan makan besar di restoran tahun ini.
Hui Yi : Saya rasa lebih elok kita buat jamuan makan besar di rumah. Lagipun ibu lebih suka masak sendiri setiap kali Tahun Baharu Cina. Kita boleh sama-sama tolong ibu dan suasana pun lebih meriah.
Hui Ling: Tapi kak, saya kasihan dengan ibu. Dia dah tua, saya takut dia terlalu letih.

Berdasarkan dialog di atas, wajarkah cadangan Hui Ling?

Huraikan justifikasi anda berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAK MILIK Unit Sains Sosial JPN Negeri Sembilan dan JU Pend. Moral Negeri Sembilan. TIDAK DIBENARKAN untuk menggunakan mana-mana bahagian bahan ini untuk tujuan komersial dan penerbitan semula

4. Keratan akhbar berikut tentang etika penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi.

Tindakan segelintir pengguna jalan raya merakam video mangsa kemalangan dengan menggunakan telefon bimbit mereka untuk disebarikan di media sosial adalah tidak beradab. Menurut Polis Diraja Malaysia (PDRM), perbuatan ini langsung tidak menjaga sensitiviti mangsa kemalangan, selain mengundang bahaya dan mengganggu kelancaran lalu lintas.

(Sumber: www.astroawani.com, 26 Mei 2019)

Anda bersetuju dengan pernyataan Polis Diraja Malaysia (PDRM) di atas.
Beri hujah anda berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Gambar berikut menunjukkan ikrar integriti oleh sekumpulan pegawai Jabatan Laut Malaysia.

(Sumber: Berita Harian Online, 1 Februari 2018)

Berdasarkan gambar di atas, jelaskan kepentingan integriti individu dalam melaksanakan tugas yang telah diamanahkan.

Jawapan anda perlu berdasarkan nilai-nilai universal yang telah dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Teliti maklumat di bawah dan jawab soalan berikut.

Haziq ialah seorang pelajar cemerlang di sekolahnya. Namun keputusan akademiknya merosot akhir-akhir ini dan bapanya telah diminta hadir ke perjumpaan bersama guru di sekolah. Dalam perjumpaan itu, guru kelas Haziq telah memaklumkan kepada bapanya tentang kes salah laku yang melibatkan Haziq, iaitu ponteng kelas dan merokok. Bapa Haziq membuat keputusan memindahkan anaknya ke sebuah sekolah berasrama penuh.

Anda bersetuju dengan tindakan bapa Haziq. Justifikasikan berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAK MILIK Unit Sains Sosial JPN Negeri Sembilan dan JU Pend. Moral Negeri Sembilan. TIDAK DIBENARKAN untuk menggunakan mana-mana bahagian bahan ini untuk tujuan komersial dan penerbitan semula

**BAHAGIAN DUA SOALAN STRUKTUR UNIT 7-12
KSSM SPM**

1. Maklumat berikut berkaitan perlakuan berperikemanusiaan.

- Membantu mangsa bencana alam
- Memberikan perlindungan kepada haiwan
- Memberikan sumbangan kepada orang miskin.

a) Berdasarkan maklumat di atas, terangkan satu nilai universal yang anda pelajari.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

b) Jelaskan tiga perlakuan berperikemanusiaan lain.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

c) Mengapakah perlakuan berperikemanusiaan penting?

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

d) Namakan satu badan bukan kerajaan (NGO) yang aktif dalam menghulurkan bantuan kepada mangsa bencana alam.

.....

[1 markah]

2. Gambar berikut menunjukkan program bantuan makanan kepada golongan gelandangan yang dijalankan oleh satu pertubuhan bukan kerajaan (NGO).

Gambar 1

- a) Berdasarkan gambar di atas, jelaskan perasaan anda.

.....

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

- b) Selain bantuan makanan, bagaimanakah kita boleh membantu golongan gelandangan?

i. ....

.....

ii. ....

.....

[2 markah]

c) Nyatakan tiga nilai universal yang diamalkan oleh sukarelawan di **Gambar 1**.

- i. ....
  - ii. ....
  - iii. ....
- [3 markah]

d) Jelaskan kesan pengabaian sikap berperikemanusiaan.

- i. ....
.....
  - ii. ....
.....
- [2 markah]

3. Keratan akhbar berikut berkaitan penderaan kanak-kanak di Malaysia.

JOHOR BAHRU: Seorang kanak-kanak lelaki berusia lima tahun maut selepas disyaki menjadi mangsa dera ibu tirinya di rumah mereka dekat Bandar Dato' Onn di sini.

Mangsa dipercayai pingsan ketika dihantar ke Hospital Sultan Ismail (HSI) di sini, oleh ibu bapanya, namun disahkan meninggal dunia oleh doktor di wad kecemasan hospital berkenaan.

(Sumber: Berita Harian, 26 Disember 2018)

Maklumat 1

- d) Berdasarkan dua nilai universal, jelaskan perlakuan berperikemanusiaan yang patut ada pada setiap individu bagi mengelakkan penderaan kanak-kanak daripada berlaku.

i. ....

.....

.....

ii. ....

.....

.....

[4 markah]

- e) Pada pendapat anda, mengapakah penderaan kanak-kanak masih berlaku?

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

- f) Cadangkan tiga cara untuk meningkatkan kesedaran sikap berperikemanusiaan dalam kalangan masyarakat.

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

4. Gambar berikut menunjukkan bantuan yang diberikan oleh seorang jururawat dan orang awam kepada seorang mangsa kemalangan.

Gambar 2

- a) Jelaskan kepentingan berperikemanusiaan yang diamalkan oleh jururawat dan orang awam dalam situasi di atas.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....
- iv. ....

[4 markah]

- b) Apakah nilai-nilai universal yang telah diamalkan oleh jururawat dan orang awam?

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

c) Sebagai seorang murid, bagaimanakah anda mengamalkan sikap tolong-menolong di sekolah?

i. ....

ii. ....

[2 markah]

d) Apakah perasaan anda apabila dapat membantu orang lain?

.....

[1 markah]

5. Maklumat berikut tentang hak dan tanggungjawab warganegara yang dinyatakan dalam Perlembagaan Malaysia.

Perkara	Hak	Tanggungjawab
Perkara 10 Kebebasan bercakap, berhimpun dan bersatu.	Tertakluk kepada Fasa (2), (3) dan (4), tiap-tiap warganegara berhak kepada kebebasan bercakap dan bersuara.	Mendapatkan kebenaran daripada pihak berkuasa sebelum mengadakan perhimpunan.

Maklumat 2

- a) Jelaskan satu nilai universal yang dapat diterapkan kepada warganegara Malaysia melalui Perkara 10, Perlembagaan Malaysia.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

- b) Berdasarkan maklumat di atas, apakah kepentingan hak sebagai warganegara?

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

- c) Bagaimanakah kerajaan boleh meningkatkan kesedaran rakyat tentang hak dan tanggungjawab sebagai warganegara?

i. ....

ii. ....

[2 markah]

- d) Nyatakan dua akta berkaitan **kebebasan bersuara** dan **kebebasan berhimpun** di Malaysia.

i. ....

ii. ....

[2 markah]

6. Maklumat berikut berkaitan Pendidikan Khas di sekolah.

Pendidikan Khas ialah pendidikan yang disediakan untuk kanak-kanak dengan keperluan khas. Mereka termasuklah golongan yang mempunyai masalah penglihatan, pendengaran, serta yang mempunyai masalah dalam pembelajaran dan pintar cerdas.

Pendekatan definisi baharu kanak-kanak dengan keperluan khas menekankan kepada kebolehan, kefungsi, kemahiran, perkembangan, penguasaan, dan pencapaian kanak-kanak tersebut dalam kemahiran perkembangan (developmental skills). Pendekatan tradisi atau terdahulu menekankan kepada kecacatan dan ketidakupayaan individu.

(Sumber: Bahagian Pendidikan Khas, Kementerian Pendidikan Malaysia)

- a) Berdasarkan maklumat di atas, jelaskan hak warganegara berlandaskan Perlembagaan Malaysia.

.....
 .....

[2 markah]

- b) Mengapakah pendidikan penting untuk kanak-kanak berkeperluan khas?

i. ....
 ii. ....

[2 markah]

- c) Jelaskan kesan pengabaian hak dan tanggungjawab sebagai warganegara terhadap golongan kurang berupaya.

i. ....
 ii. ....

[2 markah]

- d) Selain pendidikan, bagaimanakah taraf hidup golongan kurang berupaya boleh dipertingkatkan lagi?

i. ....
 ii. ....
 iii. ....
 iv. ....

[4 markah]

7. Soalan berikut tentang perpaduan masyarakat majmuk di Malaysia.

a) Jelaskan maksud perpaduan.

.....
.....
.....

[2 markah]

b) Berikan tiga contoh amalan perpaduan.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

c) Terangkan dua nilai universal yang patut diamalkan oleh rakyat Malaysia bagi mengeratkan lagi perpaduan kaum.

- i. ....
.....
.....
- ii. ....
.....
.....

[4 markah]

d) Namakan satu agensi kerajaan yang berperanan dalam memupuk semangat perpaduan dalam kalangan rakyat Malaysia.

.....

[1 markah]

8. Gambar berikut menunjukkan rakyat pelbagai kaum di Malaysia.

Gambar 3

e) Berdasarkan **Gambar 3**, huraikan satu nilai universal yang anda pelajari.

.....
.....
..... [3 markah]

f) Mengapakah amalan hidup bersatu padu penting?

i. ....
ii. ....
iii. .... [3 markah]

g) Jelaskan dua cara meningkatkan perpaduan kaum di Malaysia.

i. ....
ii. .... [2 markah]

h) Apakah perasaan anda apabila melihat rakyat Malaysia hidup dengan harmoni?

i. ....
ii. .... [2 markah]

9. Baca pernyataan di bawah dan jawab soalan berikut.

Dalam kehidupan, setiap individu membelanjakan sejumlah wang untuk memenuhi keperluan harian. Perbelanjaan ini perlu diuruskan secara beretika bagi menjamin kewangan yang stabil. Pengurusan perbelanjaan secara beretika bermaksud cara wang dibelanjakan dan diuruskan dengan berhemah untuk mendapatkan sesuatu barangan dan perkhidmatan.

a. Jelaskan tiga kepentingan pengurusan perbelanjaan dibuat secara beretika.

- i. ....
  - ii. ....
  - iii. ....
- [3 markah]

b. Bagaimanakah anda menguruskan perbelanjaan secara beretika?

- i. ....
  - ii. ....
  - iii. ....
- [3 markah]

c. Cerakinkan kesan pengurusan perbelanjaan tidak beretika terhadap

- i. **diri**
.....
.....
- [2 markah]

- ii. **keluarga**
.....
.....
- [2 markah]

10. Baca dan fahami keratan akhbar di bawah. Jawab soalan yang diberikan.

a) Mengapakah muflis berlaku dalam kalangan masyarakat?

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

b) Huraikan dua nilai universal yang patut diamalkan oleh orang ramai bagi mengelakkan muflis.

- i. ....
- ii. ....

[4 markah]

c) Bagaimanakah kerajaan boleh memupuk kesedaran dalam kalangan rakyat untuk mengamalkan pengurusan perbelanjaan secara beretika?

i. ....

ii. ....

[2 markah]

d) Namakan satu agensi kerajaan yang membantu individu dalam pengurusan kewangan secara berhemah bagi mengelakkan muflis.

.....

[1 markah]

11. Baca pernyataan di bawah dan jawab soalan berikut.

Negara Malaysia merupakan sebuah negara yang unik kerana mempunyai rakyat yang terdiri daripada pelbagai kaum seperti Melayu, Cina, India, Punjabi, Iban, Kadazandusun, Orang Asli, Baba dan Nyonya serta Portugis. Setiap kaum menganuti agama dan kepercayaan masing-masing. Antaranya termasuklah Islam, Buddha, Hindu, Kristian, Sikh dan animisme. Kepelbagaian ini tidak menghalang rakyat Malaysia untuk menerima dan menghormati norma dan budaya kaum lain. Kepelbagaian ini menjadikan rakyat Malaysia unik di persada dunia.

a) Berdasarkan pernyataan di atas, terangkan dua nilai universal yang diamalkan oleh rakyat Malaysia.

i. ....

.....

.....

ii. ....

.....

.....

[4 markah]

b) Jelaskan empat kepentingan keunikan rakyat Malaysia.

i. ....

ii. ....

iii. ....

iv. ....

[4 markah]

c) Pada pendapat anda, apakah cabaran terhadap keunikan rakyat Malaysia?

i. ....

ii. ....

[2 markah]

12. Gambar berikut menunjukkan keunikan rakyat Malaysia.

- a) Bersetujukah anda bahawa keunikan rakyat Malaysia adalah faktor utama keharmonian negara? Beri alasan.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- b) Jelaskan strategi kerajaan dalam mengekalkan keunikan rakyat Malaysia.

i. ....
.....
ii. ....
.....
iii. ....
.....

[3 markah]

c) Andaikan anda ialah Pengerusi Kelab Kebudayaan di sekolah. Cadangkan tiga aktiviti untuk meningkatkan kesedaran dalam kalangan murid terhadap keunikan rakyat Malaysia.

i. ....

ii. ....

iii. ....

[3 markah]

d) Apakah kesimpulan anda berdasarkan keseluruhan maklumat yang telah diberikan?

.....

.....

[1 markah]

13. Soalan berikut tentang **kedaulatan negara**.

a) Jelaskan maksud negara berdaulat.

.....
.....
.....

[2 markah]

b) Senaraikan lima identiti nasional negara Malaysia.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....
- iv. ....
- v. ....

[5 markah]

c) Huraikan satu nilai universal yang harus diamalkan oleh rakyat Malaysia bagi mempertahankan kedaulatan negara.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

14. Pernyataan berikut tentang kedaulatan negara Malaysia.

Malaysia merupakan sebuah negara berdaulat yang bebas mengadakan hubungan diplomatik dengan negara lain mengikut perlembagaan. Sebagai sebuah negara berdaulat, Malaysia bebas membuat keputusan sendiri tanpa campur tangan asing. Ini dapat menjamin keamanan dan keharmonian negara kita.

d) Berdasarkan pernyataan di atas, hubungan diplomatik Malaysia dengan negara lain boleh menjamin kedaulatan negara.
Buktikan pernyataan di atas.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

e) Kebanjiran pendatang asing tanpa izin (PATI) ke negara kita boleh menggugat kedaulatan negara. Kerajaan Malaysia telah menjalankan operasi menahan dan menghantar pendatang asing tanpa izin (PATI) balik ke negara asal mereka.

Bersetujukah anda dengan tindakan kerajaan Malaysia?
Beri alasan berdasarkan satu nilai universal.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[4 markah]

f) Ramalkan kesan pengabaian tanggungjawab mempertahankan kedaulatan negara.

- i. ....
- ii. ....
- iii. ....

[3 markah]

BAHAGIAN DUA SOALAN ESEI UNIT 7-12 KSSM

1. Keratan akhbar berikut tentang perlakuan tidak berperikemanusiaan terhadap kanak-kanak.

Bagaimanakah amalan nilai universal dapat membantu mencegah perlakuan tidak berperikemanusiaan terhadap kanak-kanak? [10 markah]

A series of horizontal dotted lines provided for writing the answer to the question above. A large, faint watermark logo of the Department of Moral Education, Negeri Sembilan, is visible in the background of the writing area.

2. Berikut adalah maklumat tentang tanggungjawab sosial setiap warganegara dalam memelihara kelestarian alam sekitar.

- Mengamalkan kitar semula
- Menyokong kempen sifar plastik
- Menjaga kebersihan sumber air / sungai
- Melaporkan kegiatan pembalakan haram

Mengapakah rakyat Malaysia harus peka dengan kelestarian alam sekitar?
Justifikasi berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Gambar berikut menunjukkan sambutan Hari Gawai di Sarawak.

Bagaimanakah amalan yang dipraktikkan dalam gambar di atas dapat memupuk perpaduan dalam kalangan masyarakat?

Huraikan jawapan anda berdasarkan nilai-nilai universal yang telah dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Keratan akhbar berikut tentang penggunaan kad kredit.

KUALA LUMPUR: Sebanyak 47 peratus belia Malaysia menanggung hutang kad kredit yang tinggi manakala 38 peratus dikenal pasti membuat pinjaman peribadi, kata Timbalan Gabenor Bank Negara Malaysia, Nazrul Hisyam Mohd Noh. Beliau berkata pada 2017, lebih daripada 3,400 orang yang berusia antara 20 dan 30 tahun mendapatkan kaunseling dan bantuan daripada Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK).

(Sumber: www.mstar.com.my, 4 September 2018)

Penggunaan kad kredit lebih banyak mendatangkan keburukan berbanding dengan kebaikan kepada pengguna.

Bersetujukah anda dengan pernyataan di atas?

Beri justifikasi anda berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Jadual berikut berkaitan cuti umum bersempena dengan perayaan pelbagai kaum di Malaysia.

Cuti umum	Perayaan
25 – 26 Januari 2020	Tahun Baru Cina
24 – 25 Mei 2020	Hari Raya Aidil Fitri
1 – 2 Jun 2020	Hari Gawai
14 November 2020	Deepavali
25 Disember 2020	Krismas

Pemberian cuti umum bersempena dengan perayaan pelbagai kaum merupakan satu usaha kerajaan dalam menghargai setiap kaum di Malaysia.

Sejauh manakah usaha ini dapat mengekalkan keunikan rakyat Malaysia?

Berikan justifikasi anda berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAK MILIK Unit Sains Sosial JPN Negeri Sembilan dan JU Pend. Moral Negeri Sembilan. TIDAK DIBENARKAN untuk menggunakan mana-mana bahagian bahan ini untuk tujuan komersial dan penerbitan semula

HAK MILIK Unit Sains Sosial JPN Negeri Sembilan dan JU Pend. Moral Negeri Sembilan. TIDAK DIBENARKAN untuk menggunakan mana-mana bahagian bahan ini untuk tujuan komersial dan penerbitan semula

6. Berikut adalah dua monumen yang melambangkan kedaulatan negara Malaysia.

Mengapakah kita harus menghormati lambang negara?

Terangkan jawapan anda berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SKEMA PEMARKAHAN

SKEMA STRUKTUR BAHAGIAN SATU UNIT1-6 (Mks 1-17)		
Soalan	Butiran	Markah
1 (a)	N1 Hormat N2 Hemah tinggi N3 Toleransi N4 Kesederhanaan N5 Kebebasan N6 Rasional H1 Menghargai dan memuliakan orang yang lebih tua H2 Perilaku yang bertepatan dengan norma masyarakat H3 Memikirkan perasaan orang lain H4 Mengutamakan keharmonian dalam masyarakat H5 Tidak bersikap mementingkan diri H6 Menjaga hubungan baik dengan orang lain (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 1 m] [Mak. 2 m]
	Jumlah	[3 m]
(b)	H1 Duduk ketika makan H2 Mengetuk pintu sebelum masuk H3 Bersalaman dengan tangan kanan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Sebagai panduan bertingkah laku H2 Membentuk masyarakat yang teratur H3 Membina masyarakat yang harmoni H4 Sebagai ukuran bertingkah laku (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(d)	J1 Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat J2 Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia J3 Kementerian Pelancongan Malaysia J4 Kementerian Pendidikan Malaysia J5 Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional	1 1 1 1 1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
2 (a)	J1 Gembira J2 Bangga H1 Hubungan erat / perpaduan dalam kalangan masyarakat H2 Saling menghormati dan hidup harmoni H3 Menjamin keamanan negara (Mana-mana jawapan munasabah) Jika tiada perasaan, maksimum 2 markah.	1 1 [Mak. 1 m] 1 1 1 [Mak. 2 m] Jumlah [3 m]
(b)	H1 Meningkatkan imej negara H2 Menjamin kesejahteraan / keamanan negara H3 Meningkatkan industri pelancongan negara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(c)	N1 Hormat N2 Hemah tinggi N3 Toleransi N4 Kesederhanaan N5 Kebebasan N6 Rasional	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(d)	H1 Masyarakat bersikap individualistik H2 Manusia kurang beradab H3 Hubungan sosial terjejas H4 Menjejaskan keharmonian masyarakat (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
3 (a)	N1 Harga diri H1 Menjaga maruah / nama baik diri dan keluarga N2 Rasional H2 Memikirkan kesan penyalahgunaan dadah N3 Hormat H3 Tingkah laku sesuai dengan norma masyarakat / keluarga N4 Kesederhanaan H4 Tidak keterlaluan dalam perlakuan N5 Kebebasan H5 Mematuhi peraturan <div style="text-align: right;">2N + 2H</div>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	H1 Konsert / pesta hiburan yang melampau H2 Budaya “skinhead / punk / black metal” (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Mak. 2 m]
(c)	H1 Mendengar nasihat ibu bapa / guru / orang tua H1a Tidak melibatkan diri dalam gejala negatif H2 Mengamalkan nilai-nilai murni dalam diri H2a Patuhi ajaran agama (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 4 m]

Soalan	Butiran	Markah
4 (a)	H1 Ikhlas dan jujur dalam tindakan H2 Sabar dan tenang ketika menghadapi kesukaran dalam kehidupan H3 Berpegang teguh pada nilai moral H4 Sederhana dalam pemikiran, pertuturan dan perlakuan H5 Melakukan kebaikan tanpa mengharapkan balasan H6 Berusaha bersungguh-sungguh untuk melakukan kebaikan	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	H1 Menjaga batasan pergaulan H2 Bersikap pemaaf H3 Berani mengakui kesilapan diri H4 Ikhlas membantu orang lain (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(c)	H1 Disenangi ramai H2 Memberikan ketenangan jiwa kepada diri H3 Dihormati dan dipandang mulia oleh orang lain H4 Menjadi suri teladan kepada orang lain (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	N Harga diri / Kejujuran / Kesederhanaan / Rasional H1 Menasihati rakan tentang salah laku yang dilakukan H2 Memberitahu perkara sebenar kepada guru H3 Memikirkan kesan jika berbohong (Mana-mana jawapan munasabah) Jika tiada nilai, maksimum 1 markah.	1 [Mak. 1 m] 1 1 1 [Mak. 1 m] Jumlah [2 m]

Soalan	Butiran	Markah
5 (a)	H1 Sikap penyayang H2 Ikhlas dalam melakukan kebaikan H3 Sikap berperikemanusiaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	H1 Menjamin kelangsungan hidup haiwan H2 Mengelakkan penganiayaan terhadap haiwan H3 Kebajikan haiwan terpelihara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Menangkap dan memandulkan anjing liar H2 Menyediakan tempat perlindungan anjing liar H3 Mengadakan kempen penyerahan anjing kepada keluarga angkat H4 Denda / saman mereka yang membuang anjing peliharaan (Mana-mana jawapan yang munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 4 m]

Soalan	Butiran	Markah
6 (a)	<p>J1 Tidak wajar</p> <p>H1 Mencuri adalah satu perbuatan jenayah H2 Patut menghantar bapa ke hospital kerajaan</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p> <p>ATAU</p> <p>J2 Wajar</p> <p>H3 Bapa memerlukan ubat tersebut H4 Kar Seng menyayangi bapanya</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
(b)	<p>N1 Baik hati N2 Kasih sayang N3 Kesederhanaan</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
(c)	<p>H1 Bersimpati / prihatin terhadap keluarga Kar Seng H1a Menderma wang kepada keluarga Kar Seng</p> <p>H2 Mengutamakan kebajikan golongan termiskin H2a Jabatan Kebajikan Masyarakat membantu keluarga Kar Seng</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 4 m]</p>

Soalan	Butiran	Markah
7 (a)	<p>J Saman pengguna jalan raya yang melanggar peraturan</p> <p>H1 Mengutamakan keselamatan pengguna jalan raya</p> <p>H2 Sebagai pengajaran untuk tidak melanggar peraturan jalan raya</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
(b)	<p>H1 Membahayakan pengguna jalan raya yang lain</p> <p>H2 Tiada kesedaran terhadap kesalahan lalu lintas yang dilakukan</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 2 m]</p>
(c)	<p>N1 Rasional</p> <p>H1 Memandu dengan cermat di jalan raya</p> <p>N2 Kejujuran</p> <p>H2 Mengaku kesalahan yang telah dilakukan</p> <p>N3 Kesederhanaan</p> <p>H3 Mengambil kira keselamatan pengguna jalan raya yang lain</p> <p>2N + 2H</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 4 m]</p>
(d)	J1 Akta Pengangkutan Jalan 1987	<p>1</p> <p>[Mak. 1 m]</p>

Soalan	Butiran	Markah
8 (a)	H1 Tidak memuat naik sebarang bahan dalam pelbagai bentuk tanpa keizinan pemilik yang sah H2 Tidak menyebarkan sebarang maklumat palsu atau diragui kesahihannya yang boleh menggugat ketenteraman awam H3 Tidak mencero boh dan menyebarkan virus yang boleh menjejaskan sesuatu sistem yang dimiliki pihak lain H4 Tidak mengeksploitasi maklumat dan data peribadi pihak lain H5 Berintegriti dalam memberikan maklumat yang betul untuk sebarang penggunaan dalam talian H6 Berkomunikasi secara berhemah dalam talian (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	H1 Mengubah cara pengajaran dan pembelajaran menjadi lebih berinovasi H2 Mampu menarik minat murid H3 Menjimatkan masa dan wang (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(c)	H1 Mendapat kebenaran yang sah daripada pemiliknya H2 Tidak memuat turun dan memuat naik bahan negatif H3 Tidak memuat turun dan memuat naik perisian tidak berlesen (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	H1 Menjejaskan ketenteraman awam H2 Pengguna media sosial terbabit akan dikenakan tindakan undang-undang (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
9 (a)	<p>J Risau / Takut / Marah</p> <p>H1 Panggilan daripada sindiket penipuan H2 Bimbang akan keselamatan wang yang disimpan di bank</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
(b)	<p>H1 Membuat tetapan pada telefon bimbit untuk menghalang panggilan daripada nombor yang tidak dikenali H2 Membuat laporan polis H3 Memberitahu perkara tersebut kepada ibu bapa</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
(c)	<p>H1 Menjejaskan imej negara H2 Menjejaskan ketenteraman awam H3 Menjejaskan keyakinan pelabur asing</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 2 m]</p>
(d)	<p>N1 Rasional N2 Kebebasan N3 Kesederhanaan</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 1 m]</p>

Soalan	Butiran	Markah
10 (a)	H1 Mendidik rakyat tentang etika penggunaan internet H2 Mengekang penularan berita palsu dalam talian H3 Menjaga keamanan / keharmonian / ketenteraman awam H4 Menjaga imej / nama baik negara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(b)	N Bertanggungjawab / Rasional / Harga diri / Kesederhanaan / Kebebasan H1 Menasihati rakan untuk memadam / tidak menyebarkan berita palsu dalam media sosial H2 Memberitahu rakan kesan / implikasi menyebarkan berita palsu (Mana-mana jawapan munasabah) Jika tiada nilai, maksimum 2 markah.	1 1 1 [Mak. 2 m] Jumlah [3 m]
(c)	J1 Akta Jenayah Komputer 1997 J2 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998	1 1 [Mak. 1 m]
(d)	Negara H1 Menjejaskan imej negara H2 Menjejaskan keamanan / keharmonian / ketenteraman awam (Mana-mana jawapan munasabah) Masyarakat H3 Mengakibatkan ketakutan / kebimbangan kepada masyarakat H4 Mengelirukan masyarakat (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Mak. 2 m] 1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
11 (a)	J1 Sifat jati diri yang merangkumi kejujuran dan keikhlasan J2 Penghayatan dan pegangan teguh terhadap ciri dan nilai positif J3 Ketulusan dan keutuhan dalam setiap perlakuan dan pemikiran	1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	H1 Melahirkan modal insan yang dapat berbakti kepada negara H2 Mendapatkan keyakinan dan kepercayaan orang lain H3 Menjamin hasil kerja yang berkualiti H4 Memelihara dan memperkasa imej diri serta keluarga H5 Meningkatkan kualiti diri untuk pentadbiran yang cekap H6 Melahirkan individu yang berpegang pada ketinggian prinsip moral dan etika H7 Mengelakkan diri daripada penyalahgunaan kuasa H8 Membentuk keperibadian individu dan jati diri bangsa	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Menjatuhkan maruah diri H2 Menghilangkan kepercayaan / keyakinan guru terhadapnya H3 Dikenakan tindakan disiplin atas kesalahan yang dilakukan H4 Menjejaskan masa hadapan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(d)	N1 Kejujuran N2 Harga diri N3 Kerajinan N4 Bertanggungjawab	1 1 1 1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
12 (a)	H1 Menyalahgunakan kad pengenalan orang lain H2 Membocorkan soalan peperiksaan awam H3 Pemalsuan tandatangan dalam mana-mana dokumen rasmi H4 Membocorkan rahsia negara kepada negara asing (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	N1 Kejujuran H1 Mengamalkan integriti dalam kehidupan harian N2 Harga diri H2 Menjaga nama baik diri N3 Bertanggungjawab H3 Menjalankan tugas yang diamanahkan dengan baik N4 Rasional H4 Memikirkan kesan perbuatan tidak berintegriti (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 2N + 2H [Mak. 4 m]
(c)	H1 Meningkatkan imej negara H2 Menjamin keharmonian negara H3 Meningkatkan keyakinan pelabur asing H4 Menyumbang kepada pembangunan negara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]

Soalan	Butiran	Markah
13 (a)	J1 Pembinaan keluarga yang bahagia J2 Keluarga yang utuh J3 Keluarga yang penyayang J4 Perlakuan mulia setiap anggota keluarga	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(b)	H1 Saling menghormati H2 Pegangan agama yang kuat H3 Bertanggungjawab H4 Amanah H5 Penyayang H6 Hubungan erat	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(c)	H1 Memberikan penghargaan kepada anggota keluarga H1a Meraikan hari istimewa keluarga H1b Meraikan anggota keluarga yang mendapat kejayaan H2 Memberikan layanan adil terhadap anggota keluarga H2a Tidak pilih kasih H2b Bersabar dengan kerenah anggota keluarga H3 Menyayangi dan menghormati anggota keluarga H3a Mendengar pendapat anggota keluarga H3b Menyediakan keperluan harian H4 Mempunyai kemahiran keibubapaan yang baik H4a Menjadi suri teladan yang baik H4b Meluangkan masa berkualiti dengan anggota keluarga (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]

Soalan	Butiran	Markah
14 (a)	N1 Hormat H1 Mendengar nasihat ibu N2 Kejujuran H2 Bersikap amanah terhadap anggota keluarga N3 Rasional H3 Memikirkan kesan perbuatannya (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	J Patut H1 Bercakap benar dengan ibu H2 Menghormati ibu H3 Sebagai pengajaran kepada adiknya (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Menjejaskan imej keluarga H2 Perpecahan dalam keluarga H2 Menjejaskan keharmonian dalam keluarga H3 Penglibatan anggota keluarga dalam gejala sosial (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m]

SKEMA ESEI BAHAGIAN SATU UNIT 1-6 (Mks 18-29)		
Soalan	Butiran	Markah
1	N1 Hormat	1
	N2 Hemah tinggi	1
	N3 Kesederhanaan	1
	N4 Kerjasama	1
	N5 Bertanggungjawab	1
	N6 Rasional	1
	N7 Toleransi	1
		[Mak. 3 m]
	H1 Mengeratkan hubungan / perpaduan dalam kalangan penduduk	1
	H2 Mewujudkan semangat kejiwaan dan saling bantu-membantu	1
	H3 Mengelakkan penyakit berbahaya seperti demam denggi	1
	H4 Membersihkan kawasan persekitaran tempat tinggal	1
	H5 Suri teladan kepada generasi muda masa kini	1
	H6 Memudahkan sesuatu kerja yang dijalankan	1
	H7 Menyumbang kepada keamanan negara	1
(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]	

Soalan	Butiran	Markah
2	<p>J1 Wajar</p> <p>N1 Kasih sayang N2 Kesederhanaan N3 Rasional</p> <p>H1 Prihatin terhadap ibu yang sudah tua H2 Jamuan makan besar di restoran memudahkan keluarga H3 Keselesaan di restoran yang dilengkapi dengan penghawa dingin H4 Menyambut Tahun Baharu Cina dengan kelainan suasana H5 Jamuan makan besar di restoran menjimatkan masa H6 Dapat menikmati pelbagai menu yang ditawarkan di restoran</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1 1 1</p> <p>[Mak. 3 m]</p> <p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 6 m]</p>
	<p>J2 Tidak wajar</p> <p>N4 Hormat N5 Bertanggungjawab N6 Rasional</p> <p>H7 Menurut kehendak ibu yang suka jamuan makan besar di rumah H8 Mengeratkan hubungan kekeluargaan apabila semua ahli keluarga bersama-sama menyediakan jamuan makan besar H9 Kos yang tinggi / mahal untuk makan besar di restoran semasa musim perayaan H10 Mengekalkan tradisi makan besar di rumah sejak turun-temurun H11 Masakan sendiri lebih sihat H12 Lebih meriah kerana semua ahli keluarga dan saudara-mara dapat berkumpul di rumah</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1 1 1</p> <p>[Mak. 3 m]</p> <p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 6 m]</p>

Soalan	Butiran	Markah
3	<p>J Tidak wajar</p> <p>N1 Kejujuran N2 Bertanggungjawab N3 Rasional N4 Harga diri</p> <p>H1 Bersikap amanah dalam menguruskan kutipan yuran kelab H2 Menghargai kepercayaan yang diberikan oleh guru dan ahli kelab H3 Menyimpan kutipan yuran kelab dengan cermat H4 Menggunakan kutipan yuran kelab dengan kebenaran guru H5 Fikir akibat perbuatan menyalahgunakan kutipan yuran kelab H6 Boleh minta bantuan daripada Unit Kebajikan Murid di sekolah jika menghadapi masalah kewangan H7 Harus menjaga nama baik diri dan keluarga</p> <p>(Mana-mana jawapan munasabah)</p>	<p>1</p> <p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3 m]</p> <p>1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 6 m]</p>

Soalan	Butiran	Markah
4	N1 Rasional N2 Kesederhanaan N3 Kebebasan N4 Bertanggungjawab H1 Harus memikirkan perasaan ahli keluarga mangsa kemalangan H2 Video mangsa kemalangan tidak patut diviralkan di media sosial H3 Perlu ambil kira hak peribadi mangsa kemalangan H4 Bersikap tidak keterlaluan / tidak melukakan hati orang lain H5 Merakam video mangsa kemalangan tanpa kebenaran menyalahi undang-undang H6 Mengakibatkan kesesakan lalu lintas H7 Mendatangkan bahaya kepada diri dan pengguna jalan raya lain H8 Patut membantu mangsa kemalangan H9 Segera menghubungi pihak berkuasa / polis / ambulans apabila ternampak kemalangan jalan raya (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 3 m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 7 m]

Soalan	Butiran	Markah
5	N1 Kejujuran N2 Kerajinan N3 Harga diri N4 Bertanggungjawab N5 Kepercayaan kepada Tuhan H1 Melahirkan individu yang dapat menyumbang kepada negara H2 Mendapat keyakinan dan kepercayaan orang lain H3 Menjamin hasil kerja yang berkualiti H4 Menjaga imej diri dan keluarga H5 Meningkatkan kualiti diri H6 Melahirkan insan yang berpegang teguh pada prinsip moral / etika H7 Mengelakkan salahguna kuasa H8 Membentuk keperibadian individu dan jati diri bangsa H9 Mengeratkan hubungan / keharmonian (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3 m] 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 7 m]

Soalan	Butiran	Markah
6	N1 Rasional N2 Kasih sayang N3 Hormat N4 Toleransi N5 Kerjasama N6 Harga diri	1 1 1 1 1 1
		[Mak. 3 m]
	H1 Mengambil kira masa depan anak H2 Tindakan wajar untuk mendisiplinkan anak H3 Peka terhadap masalah anak / anggota keluarga H4 Anak perlu akur dengan keputusan ibu bapa untuk kebaikan diri H5 Menyelesaikan masalah anak demi kesejahteraan keluarga H6 Anak patut menjaga nama baik diri dan keluarga H7 Menjalankan tugas sebagai bapa dengan baik H8 Memastikan anak berjaya dalam pelajaran	1 1 1 1 1 1 1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]

SKEMA STRUKTUR BAHAGIAN DUA UNIT 7-12 (Mks 30-47)		
Soalan	Butiran	Markah
1 (a)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan	1
	N2 Baik hati	1
	N3 Hemah tinggi	1
	N4 Kasih sayang	1
	N5 Rasional	1
		[Mak. 1 m]
	H1 Prihatin terhadap golongan yang memerlukan pertolongan	1
	H2 Membantu membentuk masyarakat yang sejahtera	1
	H3 Mengamalkan sikap penyayang / mengasihani	1
	H4 Berperikemanusiaan terhadap haiwan	1
(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 2 m]	
Jika tiada nilai, maksimum 2 markah.	Jumlah	[3 m]
(b)	H1 Memberi bantuan kepada gelandangan	1
	H2 Melayan pekerja dengan baik	1
	H3 Mengelakkan diri daripada melakukan penderaan	1
	H4 Mempunyai sikap empati dan simpati dengan jiran	1
	H5 Menyantuni orang kurang upaya dengan ikhlas	1
	H6 Memelihara dan memulihara alam sekitar	1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 3 m]
(c)	H1 Mewujudkan masyarakat yang prihatin dan penyayang	1
	H2 Persepakatan dalam masyarakat dapat dikukuhkan	1
	H3 Melahirkan masyarakat yang harmoni	1
	H4 Keselamatan masyarakat terjamin	1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 3 m]
(d)	J1 Mercy Malaysia	1
	J2 Bulan Sabit Merah Malaysia	1
	J3 St. John Ambulance Malaysia	1
	J4 Islamic Aid Malaysia	1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
2 (a)	J1 Gembira J2 Bersyukur J3 Terharu H1 Kebajikan gelandangan dijaga H2 Masyarakat penyayang terbentuk H3 Membantu golongan yang memerlukan (Mana-mana jawapan munasabah) Jika tiada perasaan, maksimum 2 markah.	1 1 1 [Mak. 1 m] 1 1 1 [Mak. 2 m] Jumlah [3 m]
(b)	H1 Memberi bantuan perubatan kepada yang sakit H2 Menempatkan mereka di rumah kebajikan H3 Mencari pekerjaan yang sesuai untuk mereka (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(c)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan N2 Baik hati N3 Kasih sayang N4 Kesederhanaan N5 Bertanggungjawab N6 Rasional	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(d)	H1 Hilangnya maruah dan harga diri H2 Kebajikan warga tua akan terabai H3 Jurang komunikasi dan nilai kehidupan terjejas H4 Mementingkan diri sendiri dan materialistik H5 Bebanan kos kepada kerajaan H6 Menzalimi haiwan dan tumbuhan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
3 (a)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan H1 Kanak-kanak adalah makhluk bernyawa ciptaan Tuhan N2 Baik hati H2 Peka terhadap keperluan / kebajikan kanak-kanak N3 Kasih sayang H3 Menjaga kanak-kanak dengan baik N4 Bertanggungjawab H4 Memastikan keselamatan kanak-kanak terpelihara N5 Rasional H5 Mengutamakan hak kanak-kanak <div style="text-align: right;">2N + 2H</div>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	H1 Kurangnya ilmu keibubapaan H2 Ibu bapa yang pernah menjadi mangsa penderaan H3 Pegangan agama yang tidak kukuh H4 Tekanan dan gangguan emosi ibu bapa H5 Masalah kewangan / ekonomi keluarga (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Kempen amalan nilai-nilai murni melalui media massa H2 Penerapan sikap berperikemanusiaan dalam sukatan pelajaran di sekolah / kolej / universiti H3 Badan bukan kerajaan (NGO) mengadakan pameran / roadshow tentang bantuan kemanusiaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]

Soalan	Butiran	Markah
4 (a)	H1 Memupuk sikap membantu orang yang dalam kesusahan H2 Membentuk masyarakat penyayang H3 Melakukan kebaikan tanpa mengharapkan balasan H4 Melahirkan masyarakat yang sejahtera / harmoni (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	N1 Kepercayaan kepada Tuhan N2 Baik hati N3 Hemah tinggi N4 Kasih sayang N5 Kesederhanaan N6 Bertanggungjawab N7 Rasional	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Membantu rakan yang lemah dalam pelajaran H2 Membantu guru menghias dan menceriakan kelas H3 Meminjamkan wang kepada rakan untuk membeli makanan di kantin (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	J Gembira / Bangga / Bersyukur	1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
5 (a)	N1 Bertanggungjawab N2 Patriotisme N3 Kebebasan N4 Kesederhanaan N5 Rasional H1 Bebas bersuara dengan batasan H2 Mengutamakan keamanan / keharmonian H3 Tidak menyentuh isu-isu sensitif H4 Berhimpun dengan aman H5 Aktiviti persatuan / pertubuhan yang bermanfaat (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 1 m]
	Jika tiada nilai, maksimum 2 markah.	[Mak. 2 m]
	Jumlah	[3 m]
(b)	H1 Mewujudkan kemakmuran / keamanan dalam kehidupan sejangat H2 Mengelakkan perselisihan fahaman antara kaum H3 Merapatkan jurang antara kaum H4 Mengelakkan diskriminasi H5 Meningkatkan taraf hidup sosial H6 Menjamin kebebasan hak asasi warganegara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Melalui pendidikan di sekolah / kolej / universiti H2 Kempen kesedaran melalui media massa / media sosial H3 Mengadakan road show / sesi town hall dengan penduduk (Mana-mana jawapan yang munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	J1 Akta Hasutan 1948 J2 Akta Perhimpunan Aman 2012	1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
6 (a)	H1 Hak mendapat pendidikan H2 Tidak bersikap diskriminasi terhadap sesiapa sahaja dalam mendapatkan pendidikan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Mak. 2 m]
(b)	H1 Melahirkan generasi muda yang berilmu pengetahuan H2 Melatih kanak-kanak berkeperluan khas untuk berdikari H3 Kanak-kanak berkeperluan khas akan belajar pelbagai kemahiran H4 Pendidikan menjamin masa depan yang cerah untuk kanak-kanak berkeperluan khas (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(c)	H1 Golongan kurang berupaya tersisih daripada masyarakat H2 Berlaku diskriminasi terhadap golongan kurang berupaya H3 Taraf hidup golongan kurang berupaya terjejas H4 Imej negara terjejas (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	H1 Memberi peluang pekerjaan H2 Kemudahan awam yang mesra golongan kurang berupaya H3 Perkhidmatan kesihatan percuma H4 Menawarkan pelbagai latihan kemahiran (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 4 m]

Soalan	Butiran	Markah
7 (a)	H1 Penyatuan masyarakat H2 Masyarakat yang bersatu padu H3 Membentuk satu identiti nasional dan nilai bersama	1 1 1 [Mak. 2 m]
(b)	H1 Menghadiri rumah terbuka semasa musim perayaan H2 Melibatkan diri dalam sambutan kemerdekaan H3 Mengambil bahagian dalam aktiviti gotong-royong H4 Membantu mangsa bencana tanpa mengira kaum H5 Menyokong pasukan negara dalam sesuatu acara H6 Menjadi anggota sukarelawan / khidmat masyarakat (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	N1 Toleransi H1 Sabar / mengawal diri / hidup berbaik-baik N2 Kerjasama H2 Saling membantu / bersama-sama menjalankan aktiviti N3 Kesederhanaan H3 Tidak keterlaluan / tidak menyentuh isu-isu sensitif N4 Baik hati H4 Tolong-menolong antara satu sama lain N5 Hormat H5 Menerima kepelbagaian adat resam dan budaya N6 Kasih sayang H6 Prihatin / saling mengambil berat (Mana-mana jawapan munasabah) 2N + 2H	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(d)	J1 Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN) J2 Jabatan Kebudayaan dan Kesenian Negara (JKKN) J3 Jabatan Penerangan Malaysia J4 Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat	1 1 1 1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
9 (a)	H1 Menjamin masa hadapan H2 Mengelakkan pembaziran H3 Menjadi rujukan perbelanjaan akan datang H4 Mengelakkan diri daripada ditipu H5 Mengurangkan bebanan hutang (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	H1 Menentukan kedudukan kewangan yang dimiliki H2 Mengenal pasti dan membuat anggaran perbelanjaan H3 Membeli barangan secara tunai / kad debit H4 Mendisiplinkan diri ketika berbelanja H5 Tidak terpengaruh dengan jualan murah / jualan dalam talian H6 Mendokumentasikan perbelanjaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	Diri H1 Menghadapi masalah kewangan H2 Bebanan hutang yang tidak sepatutnya H3 Nama disenaraihitamkan oleh bank H4 Muflis H5 Tekanan perasaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 2 m]
	Keluarga H6 Terpaksa berkongsi menanggung bebanan hutang H7 Menjejaskan perbelanjaan lain H8 Menjejaskan hubungan kekeluargaan H9 Meningkatkan perbelanjaan yang tidak sepatutnya (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
10 (a)	H1 Perbelanjaan melebihi pendapatan H2 Amalan gaya hidup bermewah-mewahan H3 Penggunaan kad kredit yang tidak terkawal H4 Membuat pinjaman bank untuk kegunaan peribadi H5 Menjadi penjamin kepada orang lain yang membuat pinjaman (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	N1 Kesederhanaan H1 Berbelanja mengikut kemampuan N2 Bertanggungjawab H2 Merancang perbelanjaan / membuat anggaran perbelanjaan N3 Rasional H3 Membeli barangan secara tunai / kad debit N4 Berdikari H4 Mendisiplinkan diri ketika berbelanja tanpa menyusahkan keluarga (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(c)	H1 Kempen berbelanja secara berhemah oleh KPDNHEP H2 Seminar / kaunseling pengurusan kewangan oleh AKPK H3 Pendidikan pengurusan kewangan di sekolah / kolej / universiti (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 2 m]
(d)	J1 Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) J2 Bank Negara Malaysia (BNM)	1 1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
11 (a)	N1 Toleransi H1 Menerima kepelbagaian budaya masyarakat Malaysia N2 Hormat H2 Saling menghormati antara satu sama lain N3 Kesederhanaan H3 Tidak menyentuh isu-isu sensitif N4 Hemah tinggi H4 Beradab / bersopan-santun dalam pergaulan N5 Rasional H5 Mengutamakan keharmonian N6 Bertanggungjawab H6 Mengekalkan keunikan masyarakat Malaysia (Mana-mana jawapan munasabah) 2N + 2H	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(b)	H1 Mengukuhkan perpaduan rakyat Malaysia H2 Mengukuhkan kestabilan politik dan ekonomi negara H3 Melahirkan generasi baharu yang mengekalkan kepelbagaian budaya H4 Mengekalkan keseimbangan antara kemajuan negara dengan warisan kebudayaan H5 Menjadi kebanggaan negara (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(c)	H1 Cabaran bahasa H2 Cabaran budaya luar H3 Polarisasi kaum H4 Cabaran sosial (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 [Mak. 2 m]

Soalan	Butiran	Markah
12 (a)	J Setuju H1 Rakyat Malaysia menerima dan menghormati pelbagai budaya H2 Amalan rumah terbuka dihadiri semua kaum pada musim perayaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	H1 Membanyakkan aktiviti kesenian dan kebudayaan di peringkat sekolah H2 Memartabatkan Dasar Kebudayaan Kebangsaan H3 Mewujudkan muzium mini kesenian dan kebudayaan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(c)	H1 Persembahan kebudayaan pelbagai kaum H2 Aktiviti permainan tradisional pelbagai kaum H3 Pertandingan masakan tradisional pelbagai kaum (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 [Mak. 3 m]
(d)	H1 Keunikan rakyat Malaysia adalah lambang kekuatan negara. H2 Perbezaan adat dan budaya tidak menjadi penghalang kepada rakyat Malaysia untuk hidup dengan harmoni. (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 [Mak. 1 m]

Soalan	Butiran	Markah
13 (a)	H1 Negara yang bebas daripada penjajahan H2 Berupaya untuk menguruskan hal ehwal negara secara bebas tanpa campur tangan negara lain / kuasa asing H3 Bebas membuat keputusan sendiri tanpa campur tangan daripada negara lain / kuasa asing H4 Mempunyai pentadbiran kerajaan / struktur pemerintahan sendiri H5 Bebas mengadakan hubungan diplomatik dengan negara lain	1 1 1 1 1 [Mak. 2 m]
(b)	J1 Bendera rasmi J2 Jata negara J3 Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan J4 Prinsip Rukun Negara J5 Lagu kebangsaan	1 1 1 1 1 [Mak. 5 m]
(c)	N1 Patriotisme H1 Meletakkan kepentingan negara melebihi kepentingan diri C1 Berkhidmat sebagai anggota tentera N2 Bertanggungjawab H2 Melaksanakan kewajipan sebagai warganegara yang baik C2 Menyumbang tenaga / kepakaran / idea membangunkan negara N3 Hormat H3 Menghormati Perlembagaan Malaysia / undang-undang negara C3 Tidak terlibat dengan jenayah / rasuah / dadah / kegiatan subversif N4 Kerjasama H4 Menyokong sebarang program / usaha kerajaan memajukan negara C4 Membeli barangan buatan Malaysia / melancong dalam negara N5 Rasional H5 Mengutamakan keamanan / keharmonian / keselamatan negara C5 Hidup berbaik-baik / tidak menyentuh isu-isu sensitif (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1N + 1H + 1C [Mak. 3 m]

Soalan	Butiran	Markah
14 (a)	H1 Lawatan rasmi pemimpin negara ke negara lain H2 Program pertukaran pelajar / pendidikan H3 Tenaga pekerja / peluang pekerjaan H4 Perdagangan / pelaburan H5 Kerjasama pertahanan H6 Pertukaran teknologi H7 Aktiviti kebudayaan H8 Pelancongan H9 Sukan (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]
(b)	J Setuju N Bertanggungjawab / Rasional / Patriotisme / Hormat H1 Menjaga keselamatan / kedaulatan negara H2 Pendatang asing tanpa izin melanggar undang-undang negara H3 Kerajaan mengutamakan peluang pekerjaan untuk rakyat tempatan (Mana-mana jawapan munasabah) Jika tiada pendirian dan nilai, maksimum 2 markah.	1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]
(c)	H1 Tradisi dan norma masyarakat semakin dilupakan H2 Perpaduan dan keharmonian terjejas H2 Aktiviti ekonomi negara terbantut H3 Ketidakstabilan politik negara H5 Campur tangan kuasa luar (Mana-mana jawapan munasabah)	1 1 1 1 1 [Mak. 3 m]

SKEMA ESEI BAHAGIAN DUA UNIT 7-12 (Mks 48-59)			
Soalan	Butiran	Markah	
1	N1 Kepercayaan kepada Tuhan	1	
	N2 Baik hati	1	
	N3 Kasih sayang	1	
	N4 Bertanggungjawab	1	
	N5 Rasional	1	
	N6 Kerjasama	1	
			1
			[Mak. 3 m]
	H1 Ibu bapa harus menjaga bayi / kanak-kanak dengan baik	1	
	H2 Masyarakat perlu menyelamatkan kanak-kanak yang didera	1	
	H3 Bayi / kanak-kanak berhak mendapat kasih sayang	1	
	H4 Melaporkan kes penderaan kanak-kanak kepada pihak berkuasa	1	
	H5 Pihak berkuasa menguatkuasakan undang-undang yang tegas	1	
	H6 Menghantar bayi / kanak-kanak yang didera ke pusat perlindungan	1	
H7 Mengadakan kempen kesedaran untuk ibu bapa / masyarakat	1		
H8 Memupuk kesedaran melindungi kanak-kanak melalui pendidikan	1		
(Mana-mana jawapan munasabah)		[Mak. 7 m]	
	Jumlah	[10 m]	

Soalan	Butiran	Markah
2	N1 Bertanggungjawab N2 Patriotisme N3 Rasional N4 Kebebasan N5 Kerjasama	1 1 1 1 1
		[Mak. 3 m]
	H1 Mengelakkan berlakunya pencemaran alam H2 Melindungi flora dan fauna / elak kepupusan H3 Menjamin bekalan sumber air yang bersih H4 Menjimatkan penggunaan sumber alam H5 Mengekalkan keseimbangan ekosistem H6 Meningkatkan ekonomi melalui eko-pelancongan H7 Mengurangkan sampah H8 Mencegah penyakit berbahaya / kanser	1 1 1 1 1 1 1 1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]
	Jumlah	[10 m]

Soalan	Butiran	Markah
3	N1 Toleransi N2 Kerjasama N3 Baik hati N4 Hormat N5 Kasih sayang N6 Bertanggungjawab N7 Rasional N8 Kesederhanaan	1 1 1 1 1 1 1 1
		[Mak. 3 m]
	H1 Bertolak ansur antara satu sama lain H2 Meraikan sesuatu perayaan bersama-sama kaum lain H3 Hidup berbaik-baik antara satu sama lain H4 Menerima kepelbagaian adat resam dan budaya H5 Saling tolong-menolong H6 Prihatin terhadap sensitiviti kaum H7 Mengutamakan keharmonian H8 Menyokong aktiviti yang mengeratkan perpaduan kaum H9 Sentiasa menjaga pertuturan dan tingkah laku	1 1 1 1 1 1 1 1 1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]
	Jumlah	[10 m]

Soalan	Butiran	Markah
4	J1 Setuju	1
	N1 Kesederhanaan	1
	N2 Bertanggungjawab	1
	N3 Rasional	1
	N4 Berdikari	1
	N5 Kejujuran	1
		[Mak. 3 m]
	H1 Faedah yang dikenakan adalah tinggi	1
	H2 Mendorong amalan suka berhutang	1
	H3 Menggalakkan pembelian barangan/perkhidmatan mengikut nafsu	1
	H4 Menyebabkan muflis jika gagal bayar hutang kad kredit	1
	H5 Mengakibatkan tekanan mental jika hutang terlalu tinggi	1
	H6 Mudah untuk berbelanja melebihi pendapatan	1
	H7 Menjejaskan skor kredit diri (CTOS/CCRIS) jika gagal bayar	1
	H8 Nama disenaraihitamkan oleh bank	1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 6 m]
	Jumlah	[10 m]

Soalan	Butiran	Markah
4	J2 Tidak setuju	1
	N1 Kesederhanaan	1
	N2 Bertanggungjawab	1
	N3 Rasional	1
	N4 Berdikari	1
	N5 Kejujuran	1
		[Mak. 3 m]
	H1 Boleh digunakan semasa kecemasan	1
	H2 Tidak perlu membawa wang tunai yang banyak	1
	H3 Boleh bayar secara ansuran barangan/perkhidmatan yang dibeli	1
	H4 Kad kredit menawarkan ganjaran kepada pelanggan setia	1
	H5 Mudah untuk membuat pembelian/pembayaran dalam talian	1
	H6 Dapat 'credit rating' yang tinggi jika rekod pembayaran yang baik	1
	H7 Meningkatkan kuasa beli seseorang	1
	H8 Boleh digunakan semasa melancong di luar negara	1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 6 m]
	Jumlah	[10 m]

Soalan	Butiran	Markah
5	N1 Patriotisme N2 Berterima kasih N3 Kesederhanaan N4 Kebebasan N5 Rasional	1 1 1 1 1
		[Mak. 3 m]
	H1 Rakyat dapat menerima kepelbagaian adat resam dan budaya H2 Mengeratkan perpaduan dalam kalangan rakyat Malaysia H3 Melahirkan generasi baharu yang menghargai pelbagai budaya H4 Dapat meningkatkan imej / nama baik negara H5 Menarik pelancong asing ke negara kita H6 Mengekalkan keamanan / keharmonian negara H7 Dapat meraikan perayaan bersama-sama kaum lain H8 Adat resam / budaya / tradisi tidak akan ditelan zaman	1 1 1 1 1 1 1 1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]
	Jumlah	[10 m]

Soalan	Butiran	Markah
6	N1 Patriotisme N2 Bertanggungjawab N3 Hormat N4 Keberanian N5 Kerjasama N6 Rasional	1 1 1 1 1 1
		[Mak. 3 m]
	H1 Meningkatkan semangat patriotik H2 Mengukuhkan perpaduan rakyat Malaysia H3 Mengekalkan keamanan / keharmonian negara H4 Menyumbang kepada pembangunan negara H5 Mengekalkan kemerdekaan negara H6 Maruah negara terpelihara H7 Rakyat tidak terpengaruh dengan anasir subversif H8 Mengekalkan kestabilan politik dalam negara	1 1 1 1 1 1 1 1
	(Mana-mana jawapan munasabah)	[Mak. 7 m]
	Jumlah	[10 m]

